

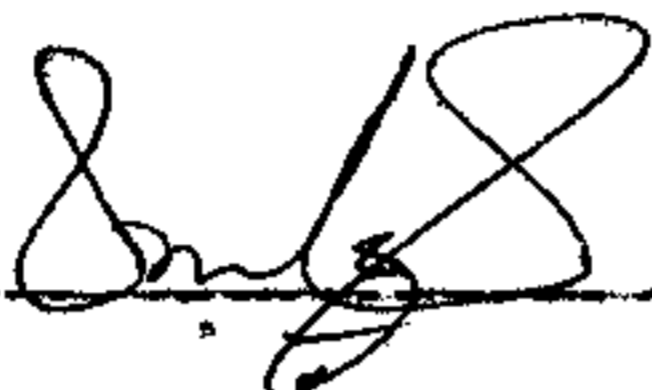
**การบริหารงานด้านรักษาความสะอาด
ในหน้าที่
ของเทศบาลนครกรุงเทพ**

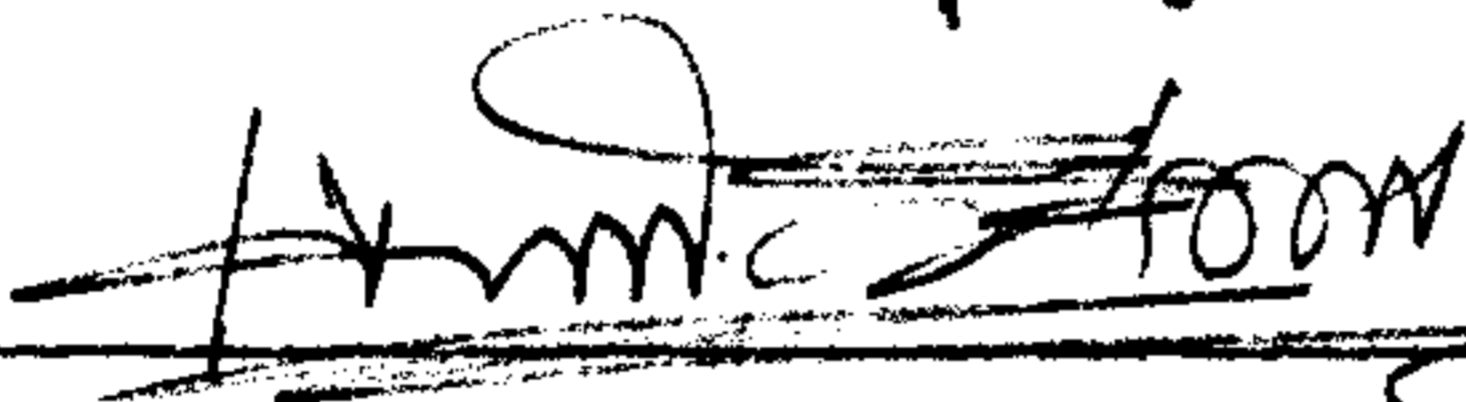
วิทยานิพนธ์
เสนอต่อคณะรัฐประศาสนศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เพื่อเป็นส่วนประกอบของการศึกษา

สำหรับปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
โดย
นายชัชวาลย์ เชาว์ทวิ รม.

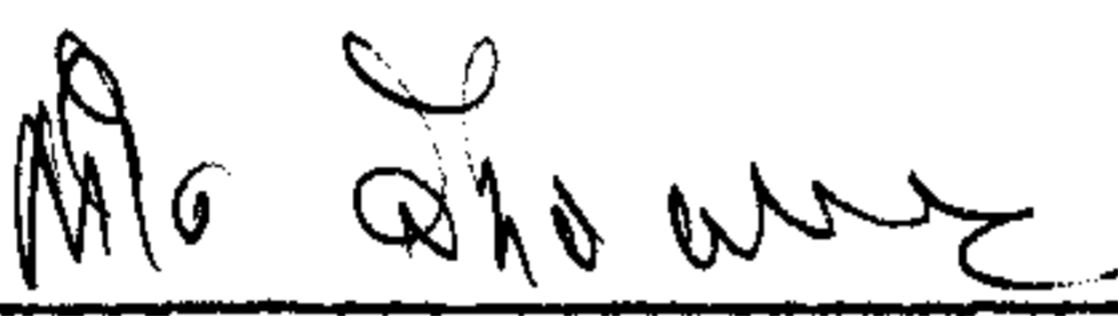
การบริหารงานด้านรักษาความสะอาด
ในหน้าที่
ของเทศบาลนครกรุงเทพ

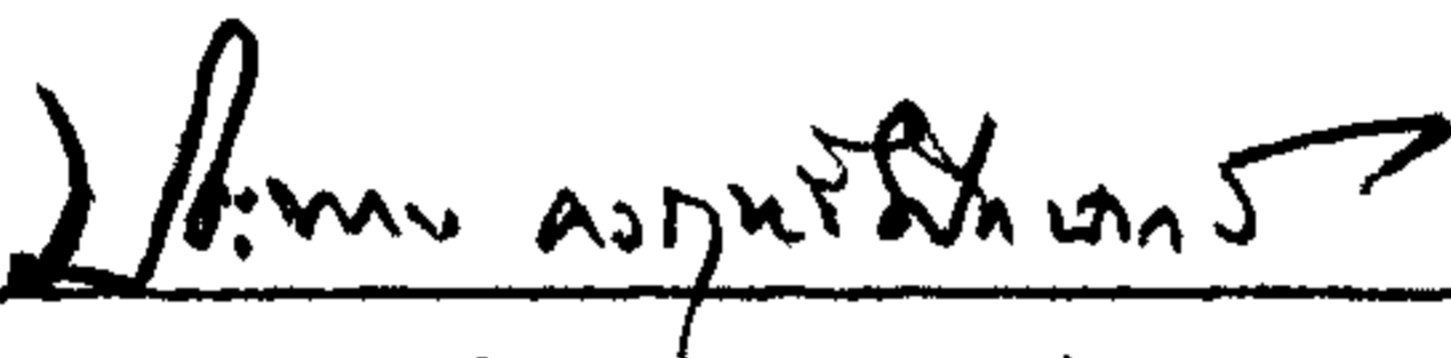
อนุมัติ


ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. ชุม กาญจนประกร)


กรรมการ
(นายเสาวศักดิ์ เพียรธรรม)

ดร. กฤษณะ
กรรมการ
(อาจารย์ เกษม อุดมสุวรรณ)


กรรมการ
(อาจารย์ ค้าง ดัชนีพัฒน์)


กรรมการ
(อาจารย์ ประธาน คงฤทธิศึกษากร)

คำนำ

วิทยานิพนธ์เรื่อง การบริหารงานด้านรักษาความสะอาดในหน้าที่ของเทศบาลนครกรุงเทพ เป็นผลงานที่ผู้เขียนได้พยายามเรียบเรียงขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นส่วนประกอบในการศึกษา สำหรับชั้นปริญญาโทของคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ นอกจากนี้ก็เพื่อที่จะได้เป็นประโยชน์ต่อกิจการด้านการรักษาความสะอาดของเทศบาลนครกรุงเทพ และเทศบาลแห่งอื่น ๆ ด้วย อนึ่ง การที่ผู้เขียนได้หยิบยกปัญหาในเรื่องการบริหารงานด้านรักษาความสะอาด ในหน้าที่ของเทศบาลนครกรุงเทพขึ้นมาเป็นข้อศึกษานั้น ผู้เขียนมิได้มีเจตนาที่จะตำหนิข้อบกพร่องต่าง ๆ แค่งัดข้อบกพร่องที่จะแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้การบริหารงานด้านรักษาความสะอาดของเทศบาลนครกรุงเทพจะประสบกับอุปสรรคและข้อขัดข้องของนานัปการ แต่เทศบาลนครกรุงเทพก็ยังสามารที่จะทำให้บ้านเมืองมีความสะอาดเท่าที่เห็นอยู่ในขณะนี้ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า พระนครอันเป็นเมืองหลวงของประเทศไทยนั้น มีความสะอาดกว่าเมืองหลวงของประเทศอื่น ๆ อีกหลายแห่ง และมักจะได้รับคำชมเชยจากชาวต่างประเทศอยู่เสมอในเรื่องการรักษาความสะอาดของพระนคร

อีกประการหนึ่ง จากการที่ผู้เขียนได้รับแนวความคิดจากท่านศาสตราจารย์ ดร. ชุม กาญจน-ประกร คณบดีคณะรัฐประศาสนศาสตร์ ว่าการรักษาความสะอาดของท้องถิ่นนั้น เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อการเทศบาลมาก ทั้งนี้เพราะนอกจากจะเป็นงานพื้นฐานของเทศบาลที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน อยู่เป็นอันมากแล้ว ผลงานในด้านการรักษาความสะอาดของเทศบาลย่อมจะเป็นเครื่องวัดประสิทธิภาพในการบริหารงานของเทศบาล ในสายตาของประชาชนทั่วไปอีกด้วย นอกจากนี้ยังจะเป็นการส่งผลสะท้อนให้เทศบาลได้รับความนิยมและสนับสนุนจากประชาชนมากขึ้นเพียงไรด้วย จากแนวความคิดดังกล่าวข้างต้นนี้ ทำให้ผู้เขียนตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องการบริหารงานรักษาความสะอาดในหน้าที่ของเทศบาลนครกรุงเทพ ซึ่งเป็นเทศบาลที่ใหญ่ที่สุด และมีส่วนที่จะชักจูงใจให้ผู้เขียนหยิบยกปัญหา ดังกล่าวขึ้นมาทำการศึกษา เป็นหัวข้อวิทยานิพนธ์

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนรู้สึกสำนึกในพระคุณของบรรดาท่านคณาจารย์ทั้งหลาย ที่ได้ประสิทธิ-
ประศาสน์วิชาการต่าง ๆ ให้ ในอันที่จะทำให้ผู้เขียนสามารถไขปัญหาในการศึกษาและวิเคราะห์
ปัญหาต่าง ๆ ได้ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณบรรดาท่านที่เื้อแนวทางและความกึกเห็น ตลอดจนความ
ร่วมมือต่าง ๆ เป็นอย่างดี อาทิเช่น ท่านคณบดีคณะรัฐประศาสนศาสตร์ ท่านอาจารย์ประทาน
คงฤทธิศึกษากร อาจารย์ประจำคณะรัฐประศาสนศาสตร์ คุณเสาวศักดิ์ เพ็ชรธรรม ผู้อำนวยการ
กองรักษาความสะอาดเทศบาลนครกรุงเทพ ซึ่งท่านทั้งสามได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นที่ปรึกษาใน
การเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี ส่วนท่านอื่น ๆ นั้น ผู้เขียนขอขอบพระคุณและระลึกถึงพระคุณ
ไว้ ณ ที่นี้ด้วย.

ชัชวาลย์ เชาวนทวี
กองการเลือกตั้ง กรมการปกครอง

๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๔

สารวิทยานิพนธ์

จากการที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะทำให้บ้านเมืองมีความสะอาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตเทศบาลนครกรุงเทพ ซึ่งเป็นที่ตั้ง เมืองหลวง และเป็นเมืองใหญ่ที่มีพลเมืองมากที่สุด ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการดำเนินงานรักษาความสะอาดได้ช่วยให้นบ้านเมืองสวยงามขึ้นกว่าแต่ก่อนเป็นอันมาก จนเป็นที่ยอมรับของชาวต่างประเทศโดยทั่วไปว่า กรุงเทพฯ เป็นเมืองหลวงที่กำลังพัฒนาในด้านการรักษาความสะอาดเมืองหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าเทศบาลนครกรุงเทพจะได้พยายามเร่งรัดการดำเนินงานรักษาความสะอาดให้มากขึ้นก็ตาม ปัญหาที่เป็นอุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ ก็ติดตามมาอย่างใกล้ชิดและซับซ้อนมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเมื่อประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครกรุงเทพมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย การขยายเขตของเทศบาลนครกรุงเทพจาก ๑๒๔ ตารางกิโลเมตร มาเป็น ๒๓๘ ตารางกิโลเมตร ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งมากกว่าเดิมเกือบเท่าตัว ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่เทศบาลนครกรุงเทพจะต้องมีภาระหน้าที่ในเรื่องการรักษาความสะอาดเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย โดยเฉพาะปัญหาในเรื่องการรักษาความสะอาดถนนหนทาง ที่นับวันแต่จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกที ทั้งนี้เมื่อบ้านเมืองมีความเจริญมากขึ้นและมีจำนวนประชาชนอาศัยอยู่เพิ่มขึ้นแล้ว ย่อมจะมีผลทำให้เกิดปัญหาในเรื่องความอื้อแฉะของที่อยู่อาศัย ตลอดจนความคับคั่งของการจราจรของขบวนรถ การเก็บขนขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลจากอาคารบ้านเรือนของประชาชนซึ่งนานวันจะมีปริมาณเพิ่มขึ้น ตลอดจนการนำเทคนิคและอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนามบ้านเมือง อาทิเช่น การติดตั้งและเดินสายโทรศัพท์ การติดตั้งไฟฟ้าตามถนน การปรับปรุงการประปา หรือระบบการระบายน้ำจากถนนและอาคารบ้านเรือน ฯลฯ ซึ่งสิ่งดังกล่าวย่อมมีผลต่อการดำเนินงานรักษาความสะอาดถนนหนทางอยู่เป็นอันมาก ดังจะเห็นได้จากการขูดถนนเพื่อวางท่อระบายน้ำ หรือท่อน้ำประปาหรือสายเคเบิล แม้กระทั่งการขูดถนนเพื่อซ่อมหรือปรับปรุงถนน ฯลฯ ย่อมมีผลทำให้เกิดความไม่สะอาดและสกปรก ตลอดจนเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานรักษาความสะอาดอีกด้วย นอกจากนี้การที่ถนนหนทางและท่อระบายน้ำข้างถนนซึ่งแต่เดิมยังสร้างไม่ถูกต้องวิชา เป็นเหตุให้ชำรุดและเสียหายอยู่เสมอ ๆ เวลาฝนตกก็มักมีน้ำขังอยู่ ก่อให้เกิดความสกปรกแก่ถนนเป็นอันมาก อุปสรรคและข้อขัดข้องในการทำความสะอาดถนนที่กล่าวมาเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งนี้จากการศึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ย่อมสามารถชี้ให้เห็นว่า การดำเนินงานรักษาความ

สถานการณ์ของเทศบาลนครกรุงเทพไม่สามารถจะดำเนินงานดูต่างไปด้วยดีตามลำพังได้ เพราะว่ามืออุปสรรคอันเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ตลอดจนระเบียบข้อบังคับบางประการที่ทุกหน่วยงานจะต้องยึดถือปฏิบัติ ซึ่งถึงแม้จะก่อให้เกิดข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานก็ตาม นอกจากนี้พฤติกรรมของประชาชนย่อมมีส่วนอย่างสำคัญในอันที่จะทำให้เกิดถนนทางสกปรกและไม่เรียบร้อย ทำให้ภาระในการทำความสะอาดของเทศบาลเพิ่มขึ้น ซึ่งเมื่อได้พิจารณาถึงปัญหาตลอดจนอุปสรรคและข้อขัดข้องทั้งหลายแล้ว ทำให้ได้ผลสรุปในการศึกษาว่า การดำเนินงานรักษาความสะอาดถนนในหน้าที่ของเทศบาลนครกรุงเทพนั้น ไม่อาจจะดำเนินงานให้บรรลุผลด้วยดีตามลำพังหน่วยงานเดียวได้ จำจะต้องมีการปรับปรุงหรือส่งเสริมในเรื่องการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการที่จะต้องใช้ถนนหรือบริเวณถนนเพื่อปฏิบัติงาน นอกจากนี้จะต้องมีการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักคุณค่าในการรักษาความสะอาดและความสวยงามของบ้านเมือง ตลอดจนให้ความร่วมมือแก่เทศบาลในการรักษาความสะอาด สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในการที่จะมีผลทำให้การดำเนินงานรักษาความสะอาดถนนในเขตเทศบาลนครกรุงเทพ สามารถดำเนินการได้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีการศึกษาและมีการคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าในเรื่องการขยายตัวของบ้านเมือง การเพิ่มขึ้นของพลเมือง ซึ่งย่อมจะยังประโยชน์ให้แก่ผู้ที่มีหน้าที่ในการบริหารงานในด้านการรักษาความสะอาดถนน โดยจะสามารถจัดเตรียมหน่วยงาน การวางแผนกำลังพนักงาน และการจัดสรรงบประมาณ อุปกรณ์เครื่องมือ ฯลฯ ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และความจำเป็นได้เป็นอย่างดี

ABSTRACT

It is the Government's firm policy to maintain public cleanliness, especially in the Bangkok Municipal Area which is Thailand's most populous area. This has resulted in a cleaner and a more beautiful Bangkok acclaimed by foreigners as one of those cities most modernized in public cleanliness. The Government's "Keep our City Clean" drive, however, meets with many increasingly urgent and complicated obstacles and troubles. Most important of these are: (1) the increase in the city's population; (2) the doubled expansion of the municipal area from 124 sq.Km. in 1965, which, as a consequence, increases the burden of the Municipality in keeping the ever-increasing number of roads and streets clean; (3) the increasing volume of garbage and refuse to be collected from springing households; (4) the unco-ordinated work to modernize the city carried on by different governmental units, such as, the laying of telephone and telegraphic lines, the electric wiring of the city, the laying of water supply pipes, and the improvement of street and household drainage system. The lack of co-ordination among these governmental units results in the ugly and dirty conditions of the roads and streets which are already full of pits; and (5) the people themselves. The author points out that the realization of the Government's public cleanliness policy must be done through the improvements in (1) better co-ordination among various governmental units whose work involves the use of roads and streets; (2) encouraging the people to value public cleanliness and beauty, and to co-operate more with the Municipality; (3) prior planning and study on the future expansion of the city and the increase of population, which will give the Municipality reliable facts and data to prepare for the provision of working units, personnel, budget, and equipment sufficient to cope with the rising situation and needs. This last point is the most important for the efficient execution of the Government's public cleanliness policy.
